

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22227 - Orientació, Mediació i Tutoria
Grup	Grup 40, 1S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Nom	22227 - Orientació, Mediació i Tutoria
Crèdits	1,92 de presencials (48 hores) 4,08 de no presencials (102 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 40, 1S, GPED (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Maria Teresa Adame Obrador teresa.adame@uib.es	12:45	13:15	Dimecres	13/09/2017	25/10/2017	Despatx B-105
	15:20	15:50	Dilluns	18/09/2017	13/11/2017	Despatx B-105
	09:30	10:15	Dimecres	06/11/2017	27/06/2018	Despatx B-105

Contextualització

L'assignatura "Orientació, Mediació i Tutoria" constitueix una assignatura obligatòria en els estudis de grau de Pedagogia, situada en el quart curs de la titulació, i més concretament en el primer semestre.

Pel que fa a la seva contextualització, l'assignatura forma part del mòdul: "Fonaments metodològics i instrumentals", organitzat en 5 matèries i 22 assignatures. I més concretament es troba dins la matèria: "Planificació i intervenció en processos educatius i formatius". Les assignatures que conformen aquesta matèria treballen en general els coneixements necessaris de didàctica i organització educativa, i més concretament mitjançant l'assignatura "Orientació, Mediació i Tutoria" ens introduïm en els processos educatius de l'acció orientadora i tutorial des d'una vessant psicopedagògica.

Requisits

No s'han definit prerequisits essencials

Competències

Específiques

- * Dissenyar i aplicar plans, programes, projectes, accions i recursos adaptats als diferents nivells del sistema educatiu, en les modalitats presencials i virtuals (B4).

Guia docent

- * Desenvolupar estratègies i tècniques per a promoure la participació i l'aprenentatge al llarg de la vida (B7).
- * Aplicar i coordinar programes educatius de desenvolupament personal, social i professional (B8).
- * Desenvolupar i coordinar intervencions educatives amb persones o grups, amb necessitats específiques, en situacions de risc, de desigualtat o discriminació per raó de gènere, classe, ètnia, edat i/o religió (B9).
- * Aplicar estratègies i tècniques de tutorització, entrenament, assessorament entre iguals, consulta i orientació en processos educatius i formatius (B16).

Genèriques

- * Capacitat per comprendre la complexitat dels processos educatius en general i dels processos formatius en particular (finalitats i funcions de l'educació i del sistema educatiu, teories del desenvolupament i de l'aprenentatge, entorn cultural i social i àmbit instiucional dels centres, el disseny i desenvolupament de programes, el rol dels educadors, ...) (A1).
- * Respecte a les diferències culturals i personals dels educands i també dels altres membres de la comunitat educativa (A3).
- * Disseny i desenvolupament de plans, projectes i programes educatius adaptats a contextos educatius i formatius (A5).
- * Capacitat per emprar i incorporar adequadament en les diferents activitats les tecnologies de la informació i comunicació (A7).
- * Capacitat per promoure la qualitat dels contextos en els que es desenvolupa el procés formatiu (A8).
- * Capacitat per utilitzar l'avaluació com element regulador i promotor de la millora de la formació i de l'aprenentatge (A9)..
- * Capacitat de relació i de comunicació, també d'equilibri emocional en el desenvolupament de l'activitat professional (A11)..
- * Capacitat per treballar en equip, com a condició necessària per a la millora de la seva activitat professional, compartint sabers i experiències (A12).
- * Capacitat per dinamitzar els contextos en els que intervé, procurant la construcció participada de regles de convivència democràtica, i resoldre de forma col·laborativa situacions problemàtiques i conflictes interpersonals de naturalesa diversa (A13).
- * Capacitat per col·laborar amb els distints sectors de la comunitat educativa i de l'entorn (A14).
- * Tenir una autoimatge realista, actuar en relació a les pròpies conviccions, assumir responsabilitats, prendre decisions (A15).
- * Assumir la dimensió deontològica pròpia de tot professional de l'educació (A16).
- * Capacitat per assumir la necessitat del desenvolupament professional continuu, mitjançant l'autoavaluació de la pròpia pràctica (A17).
- * Capacitat per expersar-se i comprendre idees, conceptes i sentiments oralment i per escrit, amb un ús adequat cap als destinataris (A18).
- * Capacitat per cercar, seleccionar, ordenar, relacionar, avaluar i valorar informació científica procedent de diverses fonts (A19).

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts temàtics de l'assignatura "Orientació, Mediació i Tutoria" es treballaran des de la vessant teòrica i també pràctica, i és a través d'aquests continguts i de la metodologia de feina pertinent que es pretén donar resposta a les competències esmentades abans. En aquest sentit, la proposta temàtica és la següent:

Continguts temàtics

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22227 - Orientació, Mediació i Tutoria
Grup	Grup 40, 1S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Tema 1. Conceptualització i models d'intervenció.

Tema 2. Àmbits d'intervenció, funcions i competències. Formació d'especialistes.

Tema 3. Intervenció i gestió a l'àmbit escolar, comunitari i organitzacional.

Tema 4. Tècniques, estratègies, instruments i recursos.

Metodologia docent

En aquests apartats es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial previstes a l'assignatura amb l'objecte de poder desenvolupar i avaluar les competències establertes i els continguts temàtics indicats.

L'alumnat haurà de treballar, de forma habitual, diferents documents (escrits i audiovisuals), els quals seran un element clau en la construcció del coneixement.

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumne/a, l'assignatura fa ús de la plataforma de Campus Extens, dedicada a l'ensenyament flexible i a distància, que incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. Així, mitjançant l'eina de teleeducació Moodle l'alumne/a tindrà a la seva disposició una comunicació en línia i a distància amb la professora, un calendari amb notícies d'interès, documents electrònics i enllaços a Internet, propostes de pràctiques de treball autònom, de caire individual o grupal, etc.

Volum de treball

A la següent taula es presenta la distribució d'hores segons les diferents activitats de treball presencial i de treball no presencial (o autònom) planificat i la seva equivalència en crèdits europeus o ECTS (1 crèdit ECTS= 25 hores de treball de l'estudiant).

Així i tot, en el calendari de l'assignatura (aula virtual), s'indicarà l'organització de les sessions de pràctiques presencials i també les sessions de presentacions orals de treballs.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Les classes setmanals respondran a diferents tipus de dinàmiques: <ul style="list-style-type: none"> - exposició de continguts - debat en grup sobre els documents de treball Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes teòriques a partir de la discussió en grups reduïts, la posada en comú dels diferents punts de vista sorgits de les explicacions de la professora i del fet d'haver treballat els diferents materials complementaris proposats. La finalitat es la d'oferir a l'alumnat una visió general i coherent dels elements bàsics dels diferents temes del programa.	28

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22227 - Orientació, Mediació i Tutoria
Grup	Grup 40, 1S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes pràctiques	Activitats presencials	Grup mitjà (M)	<p>Es tractaran els continguts treballats a les classes teòriques mitjançant exercicis, lectures, anàlisi de casos, valoració de materials audiovisuals, activitats de reflexió, comentaris i estudi d'articles, documents de treball, etc. que s'aniran presentant al llarg del curs i es treballaran en grups de discussió, amb la coordinació de la professora.</p> <p>Aquestes activitats/feines es dinamitzaran en petit grup durant les sessions de classe, i permetran valorar el grau de participació de l'alumnat en el seguiment de l'assignatura.</p>	12
Classes pràctiques	Presentacions orals	Grup gran (G)	<p>La finalitat d'aquestes presentacions orals és que l'alumnat aprofundeixi en diferents continguts temàtics del programa, a més de comunicar i intercanviar en el si del grup les diferents temàtiques treballades. Amb aquest objectiu cada equip de treball realitzarà un póster explicatiu del treball d'aprofundiment que hauran realitzat de forma grupal, d'acord a les indicacions que es donin a l'inici de l'assignatura.</p> <p>L'alumnat disposarà d'un temps de presentació i d'exposició oral (es podrà fer ús de mitjans audiovisuals). Al llarg de l'exposició serà important incentivar la participació de la resta d'alumnes a partir de debats, suggeriments, activitats, etc.; al mateix temps que es valoraran els aclariments i respostes que es realitzin a les qüestions plantejades per part de la resta d'alumnes i/o de la professora.</p> <p>Només seran avaluats/des aquells/es alumnes que hagin assistit i/o participat durant el temps d'exposició assignat al seu grup.</p>	6
Avaluació	Prova escrita	Grup gran (G)	<p>Per tal d'avaluar els coneixements teòrics dels/de les alumnes es realitzarà una prova escrita d'examen (a desenvolupar). Aquesta prova es durà a terme en la darrera sessió de classe prevista en el calendari d'aquesta assignatura.</p> <p>Es disposarà de dues hores per a la seva realització.</p> <p>Aquest element d'avaluació permetrà valorar si l'alumne/a té els coneixements bàsics de l'assignatura. Per a la seva preparació, caldrà utilitzar, com a mínim, els materials i documents treballats durant el curs —tant per part de la professora o altres especialistes, com per part de l'alumnat— juntament amb els continguts i materials exposats a classe.</p> <p>La superació d'aquesta prova amb una nota igual o major a 5 serà imprescindible per a la superació de l'assignatura. Si s'escau, la recuperació d'aquesta matèria es realitzarà en el període d'avaluació extraordinària en el mes de febrer.</p>	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22227 - Orientació, Mediació i Tutoria
Grup	Grup 40, 1S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi	L'objectiu és la consolidació per part de l'alumnat dels coneixements pràctics i teòrics. Es treballarà amb els diferents documents, materials, explicacions i exposicions que s'hagin vist a les sessions de gran grup i a les de grup mitjà.	66
Estudi i treball autònom individual	Qüestionari d'avaluació on line	Durant el curs es realitzaran alguns qüestionaris d'avaluació a través de l'aula virtual. Aquestes proves permetran a l'alumne/a verificar els seus coneixements en relació als continguts treballats de l'assignatura. Aquests qüestionaris consistiran en activitats autoavaluatives que permetin l'elecció múltiple, vertader/fals, omplir llacunes, etc.	1
Estudi i treball autònom en grup	Realització d'un treball d'aprofundiment	L'alumnat, organitzat en petit grup, realitzarà un treball d'aprofundiment a partir de les indicacions i criteris que es pautin durant el desenvolupament de l'assignatura. En la realització d'aquest treball s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies recollides en aquesta guia docent. El treball es lliurarà en el termini que s'especifiqui en el calendari de l'assignatura. Tal i com ja s'ha indicat, a més de la seva realització escrita, aquest treball serà exposat en gran grup (modalitat referent a les exposicions orals), i també d'acord al calendari que s'estableixi a l'aula virtual.	35

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Observacions sobre el procediment d'avaluació:

- 1 L'alumne/a obtindrà una qualificació numèrica (entre 0 i 10 punts) per a cada element d'avaluació. Les qualificacions de cada una de les activitats d'avaluació a realitzar seran ponderades d'acord als percentatges establerts a fi d'aconseguir la qualificació global de l'assignatura. Per a la superació de l'assignatura, l'alumne/a ha d'obtenir un mínim de 5 punts sobre 10 mitjançant la suma ponderada de tots els elements d'avaluació.
- 2 Els diferents elements avaluatius disposaran d'un termini per a la seva realització que s'especificarà en el seu moment. Les activitats no presentades en els terminis de lliurament indicats seran avaluades amb la nota mínima (0,0).
- 3 La no realització d'una determinada activitat avaluativa, suposarà obtenir la nota mínima en aquesta activitat (0,0). D'altra banda, segons indica el Reglament Acadèmic de la UIB (article 34.2) com a criteri general, *es considerarà que un estudiant és un "no presentat" quan només hagi realitzat activitats d'avaluació previstes a la guia docent que suposin un terç o menys de l'avaluació de l'assignatura.*
- 4 Pel que fa a la prova escrita, per a la superació de l'assignatura, l'alumne/a haurà d'obtenir una nota igual o superior a 5 punts en dita prova d'avaluació.
- 5 Es recorda que els elements d'avaluació presentats han de tenir un nivell d'exigència pel que fa al seu contingut i format. En totes les activitats d'avaluació del curs, no només es valorarà l'encert en les respostes, sinó també la qualitat de la presentació. La presència d'errades ortogràfiques i/o gramaticals a qualsevol activitat acadèmica lliurada per l'alumnat serà qualificada negativament. Per tant, són elements d'avaluació l'ortografia, la claredat en l'exposició, l'ús adient del vocabulari, la redacció, els aspectes formals, etc., dels

5 / 9

Data de publicació: 24/07/2017

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22227 - Orientació, Mediació i Tutoria
Grup	Grup 40, 1S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

treballs lliurats i també de les proves d'examen. Es podrà penalitzar fins a un 15% de la qualificació final en funció de l'ús que s'hagi realitzat.

- 6 L'alumnat ha de ser conscient que, segons el Reglament Acadèmic de la UIB (Article 33), es penalitzaran les activitats fraudulentament durant el procés d'avaluació de l'assignatura, en particular: *a) en els exàmens o proves escrites, l'ús de qualsevol mitjà encaminat a facilitar les respostes; b) en els treballs i pràctiques individuals o de grup, la inclusió de fragments d'obres alienes presentats de tal manera que es faci passar com a propis (plagi).* Concórrer en un frau d'aquest tipus pot suposar la qualificació de "suspens" (0,0) a l'avaluació anual de l'assignatura.
- 7 La prova escrita es durà a terme en el mes de novembre, coincidint amb la finalització de les sessions de classe. Es podrà 'recuperar' en el període d'avaluació extraordinària de febrer.

Normes generals

- * Les actituds que puguin distorsionar el bon desenvolupament de les sessions (ús de les tecnologies — ordinadors, mòbils, etc.— sense finalitats pedagògiques específiques de l'assignatura, menjar/beure dins l'aula, interrupcions constants d'entrades i sortides d'aula, la impuntualitat o parlar constantment mentre es fa una explicació o una intervenció d'un company,...) afectarà de forma negativa a la qualificació final; així, qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació (la professora es reserva el dret d'aplicar la penalització que consideri pertinent pel que fa a la qualificació final).
- * Els criteris i pautes que s'estableixen en aquesta guia docent poden ésser modificats en funció de la dinàmica del grup classe durant el curs acadèmic, per tal d'adaptar-se a les necessitats i ritmes que s'hagin detectat.

Activitats presencials

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Es tractaran els continguts treballats a les classes teòriques mitjançant exercicis, lectures, anàlisi de casos, valoració de materials audiovisuals, activitats de reflexió, comentaris i estudi d'articles, documents de treball, etc. que s'aniran presentant al llarg del curs i es treballaran en grups de discussió, amb la coordinació de la professora. Aquestes activitats/feines es dinamitzaran en petit grup durant les sessions de classe, i permetran valorar el grau de participació de l'alumnat en el seguiment de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	- Assistència i participació a les classes pràctiques. - Adequació de les preguntes i comentaris: aportació d'idees, experiències, exemples, opinions, criteris, de forma argumentada i en relació al contingut que s'està treballant. - Escolta activa de les intervencions dels i de les altres. - Intervencions per establir relacions entre idees, entre idees i exemples, entre aportacions d'altres persones. - Plantejament de preguntes, dubtes, qüestionaments que ajudin al grup a avançar. - Interès en la participació. - Elaboració de guions de seguiment dels possibles audiovisuals que es treballin - Elaboració conjunta d'un glossari d'assignatura- Treball en grup a l'aula i aprofitament del temps i recursos per a la resolució de les activitats pràctiques.

L'avaluació d'aquest bloc anirà vinculada al grau de **participació** de l'alumnat.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Presentacions orals

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	La finalitat d'aquestes presentacions orals és que l'alumnat aprofundeixi en diferents continguts temàtics del programa, a més de comunicar i intercanviar en el si del grup les diferents temàtiques treballades. Amb aquest objectiu cada equip de treball realitzarà un póster explicatiu del treball d'aprofundiment que hauran realitzat de forma grupal, d'acord a les indicacions que es donin a l'inici de l'assignatura. L'alumnat disposarà d'un temps de presentació i d'exposició oral (es podrà fer ús de mitjans audiovisuals). Al llarg de l'exposició serà important incentivar la participació de la resta d'alumnes a partir de debats, suggeriments, activitats, etc.;

Guia docent

al mateix temps que es valoraran els aclariments i respostes que es realitzin a les qüestions plantejades per part de la resta d'alumnes i/o de la professora. Només seran avaluats/des aquells/es alumnes que hagin assistit i/o participat durant el temps d'exposició assignat al seu grup.	
criteris d'avaluació	- Equilibri en la participació de tots els membres del grup. - Adequació del llenguatge i ritme de l'exposició. - Adequació de l'ordre dels continguts. - Claredat expositiva. - Grau de preparació de l'exposició. - Grau d'innovació de la presentació. - Creativitat. - Adequació del suport seleccionat per a l'exposició. - Respostes a les preguntes orals que es formulin després de l'exposició. - Foment de la participació de la resta d'alumnes a partir de debats, suggeriments, o altres activitats.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Prova escrita

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Per tal d'avaluar els coneixements teòrics dels/de les alumnes es realitzarà una prova escrita d'examen (a desenvolupar). Aquesta prova es durà a terme en la darrera sessió de classe prevista en el calendari d'aquesta assignatura. Es disposarà de dues hores per a la seva realització. Aquest element d'avaluació permetrà valorar si l'alumne/a té els coneixements bàsics de l'assignatura. Per a la seva preparació, caldrà utilitzar, com a mínim, els materials i documents treballats durant el curs —tant per part de la professora o altres especialistes, com per part de l'alumnat— juntament amb els continguts i materials exposats a classe. La superació d'aquesta prova amb una nota igual o major a 5 serà imprescindible per a la superació de l'assignatura. Si s'escau, la recuperació d'aquesta matèria es realitzarà en el període d'avaluació extraordinària en el mes de febrer.
criteris d'avaluació	Adequació de les respostes a l'enunciat de cada pregunta. Copiar o fer servir qualsevol altre procediment fraudulent per donar resposta a les qüestions plantejades en aquestes proves portarà directament a la qualificació final de 0,0 per a tota l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 45% amb qualificació mínima 5

Qüestionari d'avaluació on line

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Sistemes d'autoavaluació (no recuperable)
Descripció	Durant el curs es realitzaran alguns qüestionaris d'avaluació a través de l'aula virtual. Aquestes proves permetran a l'alumne/a verificar els seus coneixements en relació als continguts treballats de l'assignatura. Aquests qüestionaris consistiran en activitats autoavaluatives que permetin l'elecció múltiple, vertader/fals, omplir llacunes, etc.
criteris d'avaluació	Realitzar el qüestionari dins el termini i horari marcat per a la seva execució (aquest termini serà publicat prèviament en el calendari de l'aula virtual, on també s'indicarà el total de preguntes així com el temps disponible per a la seva realització).

Percentatge de la qualificació final: 5%

Realització d'un treball d'aprofundiment

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	L'alumnat, organitzat en petit grup, realitzarà un treball d'aprofundiment a partir de les indicacions i criteris que es pautin durant el desenvolupament de l'assignatura. En la realització d'aquest treball s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies recollides en aquesta guia docent. El treball es lliurarà en el termini que s'especifiqui en el calendari de l'assignatura. Tal i com ja s'ha indicat, a més de la seva realització escrita,

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22227 - Orientació, Mediació i Tutoria
Grup	Grup 40, 1S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

aquest treball serà exposat en gran grup (modalitat referent a les exposicions orals), i també d'acord al calendari que s'estableixi a l'aula virtual.

Criteris d'avaluació Adequació dels procediments aplicats per a la resolució de les activitats. - Grau d'aplicació dels coneixements teòrics a les activitats presentades. - Contingut i format dels treballs lliurats. - Originalitat. - Ús de la normativa APA

Percentatge de la qualificació final: 30%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Per a la preparació dels continguts de les diferents unitats temàtiques de l'assignatura es pot consultar el següent material:

Bibliografia bàsica

- Del Río Sadornil, D. (coord.) (2007). *Orientación educativa y tutoría*. Madrid: Sanz y Torres.
- Gallego, S.; Riart, J. (coords.) (2006). *La tutoría y la orientación en el s. XXI: Nuevas propuestas*. Barcelona: Octaedro.
- Longás, J; Mollá, N. (coords.) (2007). *La escuela orientadora. La acción tutorial desde una perspectiva institucional*. Madrid: Narcea.
- Martín, X. et al. (2003). *Tutoría. Técnicas, recursos y actividades*. Madrid: Alianza
- Monge Crespo, C. (2009). *Tutoría y orientación educativa. Nuevas competencias*. Madrid: Wolters Kluwer.
- Núñez, M.C. (coord.) (2011). *Orientación educativa*. Madrid: Catarata.
- Pantoja Vallejo, A. (2013). *La acción tutorial en la escuela*. Madrid: Síntesis.
- Riart Vendrell, J. (coord.) (2007). *Manual de tutoría y orientación en la diversidad*. Madrid: Pirámide.

Bibliografia complementària

- Angulo Vargas, A. (2003). *La tutoría en la educación primaria*. Barcelona: CissPraxis.
- Bisquerra, R. (coord.) (2002). *La práctica de la orientación y tutoría*. Barcelona: Praxis.
- Giner, A.; Puigardeu, O. (2008). *La tutoría y el tutor: estrategias para su práctica*. Barcelona: ICE-UB/Horsori.
- Marrodán Gironés, M^aJ. (2003). *La acción tutorial en educación primaria*. Madrid: ICCE.
- Monereo, C.; Pozo, J.I. (Coords.) (2005). *La práctica del asesoramiento educativo a examen*. Barcelona: Graó.
- Monge Crespo, C. (2009). *Tutoría y orientación educativa*. Madrid: Woltes Kluwer.
- Nieto, J.M., Botías, F. (2000). *Los equipos de orientación educativa y psicopedagógica. El asesoramiento a centros escolares desde un análisis institucional*. Barcelona: Ariel.
- Negro Moncayo, A. (2006). *La orientación en los centros educativos*. Barcelona: Graó.
- Ramírez García, A. (Coord.) (2013). *Orientación educativa en educación primaria. Doce meses, doce casos*. Madrid: Pirámide.
- Río, D. del; Martínez, M.C. (2007). *Orientación educativa y tutoría*. Madrid: Sanz y Torres.
- Santana Vega, L.E. (2003). *Orientación educativa e intervención psicopedagógica*. Madrid: Pirámide.
- Sanz Oro, R. (2001). *Orientación psicopedagógica y calidad educativa*. Madrid: Pirámide.

Altres recursos

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22227 - Orientació, Mediació i Tutoria
Grup	Grup 40, 1S, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Altres materials i documents que es vagin generant o indicant al llarg del curs, alguns d'ells localitzables a la plataforma virtual moodle.

